

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE EN WERK

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Actieplan Goed Gedragen

We streven in Vlaanderen naar kwaliteitsvol onderwijs met hoge verwachtingen voor elke leerling. Helaas krijgen we signalen van een stijging in ongewenst gedrag en schooluitval in het kleuter-, lager- en secundair onderwijs en zowel uit het gewoon als het buitengewoon onderwijs die duidelijk maken dat deze ambitie vandaag nog niet wordt waargemaakt. Het stijgend aantal leerlingen dat omwille van ongewenst gedrag (tijdelijk) geschorst wordt, is dan ook een probleem dat we niet onaangeroerd kunnen en willen laten. Leerlingen die niet naar school gaan, missen belangrijke leertijd.

Het gedrag van leerlingen vormt een van de fundamenteën voor hun studiesucces en de onderwijskwaliteit in zijn geheel. In dit actieplan willen we dan ook inzetten op een schoolomgeving waarin we leerlingen ondersteunen in het ontwikkelen van gewenst gedrag en ongewenst gedrag duidelijk begrenzen. Aangezien vroegtijdige schooluitval en ongekwalificeerde uitstroom vaak worden voorafgegaan door een periode met schorsingen en/of uitsluitingen, willen we voldoende preventief werken aan gedrag en acties vooropstellen die dit patroon kunnen doorbreken.

De problemen treffen een diverse groep kinderen en jongeren die om verschillende redenen nog moeilijk aansluiting vinden in het onderwijssysteem. De negatieve gevolgen reiken verder dan de individuele leerling bij wie het probleem zich voordoet. Het raakt ook medeleerlingen, het schoolpersoneel en de bredere schoolgemeenschap als organisatie die mee instaat voor het leerproces van kinderen en jongeren.

In het verleden werden er al heel wat concrete initiatieven genomen om problematisch gedrag en schooluitval in scholen te voorkomen en aan te pakken. Uit de cijfers blijkt echter dat ondanks deze initiatieven het totaal aantal vroegtijdige schoolverlaters en het aantal uitsluitingen niet is gedaald.

In dit actieplan focussen we op ongewenst gedrag als één van de onderliggende oorzaken voor schooluitval, met complementaire acties aan andere initiatieven om schooluitval terug te dringen. Uit onderzoek blijkt dat scholen nog meer kunnen inzetten op het uitbouwen van een brede basiszorg en zien we dat preventieve acties die meer inzetten op rust, routine en sterke instructie nog niet breed geïmplementeerd worden. In een schoolomgeving waar die ondersteuning is ingebed, waar duidelijke grenzen zijn en consequenties wanneer die overschreden worden, vergroot de kans op zowel sterke

leerresultaten als een positieve leeromgeving, waarin ook de job van leerkracht voldoening geeft. Uiteraard zijn er ook situaties die vragen om een meer substantiële aanpak. Voor leerlingen die de leeromgeving voor anderen frequent of ernstig verstoren blijft het nemen van maatregelen essentieel.

Het actieplan stelt 4 grote doelstellingen voorop:

1. Ruimte creëren voor het leerproces:
 - Aanleren van gedragsvaardigheden vanaf de kleuterklas
 - Klasmanagement versterken
 - Gedeelde verantwoordelijkheid en ouderbetrokkenheid versterken
2. Leerprestaties en gekwalificeerde uitstroom verhogen:
 - Inzetten op kwalitatieve instructie in de lessen
 - Begeleiden van risicoleerlingen binnen de school
 - Scholen en leerlingen ondersteunen bij het gebruik van uitsluitingen en schorsingen
3. Veilige leeromgevingen installeren:
 - Grenzen van gewenst gedrag expliciteren
 - Leerlingen en scholen beschermen in risicosituaties
4. Gedrag benaderen vanuit een integraal schoolbeleid: een autoritair schoolklimaat stimuleren met sterk leiderschap en consequente opvolging door elke schakel

In het actieplan (bijlage) worden een aantal acties geformuleerd die gelden voor alle leerlingen en scholen, zoals een versterkte focus op klasmanagement, het aanstellen van een gedragsexpert, het opstellen van een schoolcontract en een expliciet verbod op wapens, vapes en drugs op scholen. Daarnaast zijn er acties voor situaties waarin extra maatregelen nodig zijn en we zowel het tuchtbeleid verscherpen als het leerrecht bewaken. Tot slot grijpen we in wanneer er meer gespecialiseerde ondersteuning nodig is, zodat we scholen kunnen begeleiden met een taskforce en directies kunnen ondersteunen in hun toezicht op gedragsregels. We zorgen er ook voor dat scholen elkaar en partners sneller kunnen informeren wanneer gedrag escaleert, met het oog op een betere samenwerking.

De Vlaamse minister van onderwijs, justitie en werk,

Zuhal DEMIR